

Parlamentul
Republicii Moldova

VG nr. 032

22.12.2023__

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroului permanent al
Parlamentului Republicii Moldova**

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENTE

la Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Codul electoral nr. 325/2022 – art.1, 16, 45, ș.a.; Legea privind partidele politice nr. 294/2007 – art.25)
(nr. 473 din 14.12.2023)

1. În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova, art. 47 și art. 59 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, în urma examinării proiectului legii nr. 473/2023 privind modificarea unor acte normative (Codul electoral nr. 325/2022 – art.1, 16, 45, ș.a.; Legea privind partidele politice nr. 294/2007 – art.25), prezint următoarele amendamente. La începutul proiectului se introduce Art. I., cu renumerotarea corespunzătoare a următoarelor articole, cu următorul cuprins:

„**Art. I.** – Noțiunea de „mesaj de interes public” din art. 3 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate va avea următorul cuprins:

„*mesaj de interes public* - publicitate produsă și difuzată gratuit de agenții de publicitate la solicitarea instituțiilor publice, ce are ca obiect promovarea unor valori, idei și/sau scopuri de interes public ori comunitar, difuzată în vederea creșterii gradului de conștientizare, schimbării atitudinii și a comportamentului social, prevenirii și contracarării viciilor sociale;”

Argumentare: Având în vedere că după adoptarea Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate au fost multe reacții negative din partea autorităților publice locale și centrale, inclusiv a apărut o practică ambiguă din partea Comisiei

Electoral Central prin limitarea discreționară a atribuțiilor de informare și transparentizare a activității unor Primării și a Guvernului Republicii Moldova, completăm definiția de „mesaj de interes public” pentru a curma potențialele practici abuzive ale CEC și/sau ale altor instituții privind mesajele de interes public.

Totodată în redacția în vigoare, definiția „mesajului de interes public” poate fi interpretată ca orice mesaj, comunicat, afiș, pliant etc. elaborat și difuzat de orice instituție a statului. Lucru care este ilogic și, totodată, care ar seta, pe de o parte, o sarcină extrem de mare asupra Consiliului privind mesajele de interes public, pe de altă parte - toate instituțiile statului, atât de nivel central cât și local, vor trebui să consulte orice informație de interes public difuzată prin orice metode existente, ceea ce nicidecum nu corespunde obiectului de reglementare a Codului electoral și nu poate ține de competența Comisiei Electorale Centrale. Menționăm că în redacția precedentă a Legii cu privire la publicitate exista predecesorul acestei noțiuni, „publicitatea socială”, iar scopul legiferării acelei noțiuni era acordarea de înlesniri pentru agenții de publicitate care produceau și difuzau gratuit publicitate socială.

2. Art. I punctul 11 din proiect va avea următorul cuprins:

„11. La articolul 85, alineatul (1) **după cuvântul „prezidențiale” se exclude textul „ , locale generale”**, iar după textul „în termen de 5 zile,” se introduce textul „iar în cazul alegerilor locale generale în 10 zile,”;

Argumentare: este o propunere tehnică, necesară pentru a ajusta textul din alin. (1) în totalitate la propunerea din proiectul de lege. De altfel, norma ar prevedea că pentru alegerile locale generale se aplică și termenul de 5 zile, și termenul de 10 zile.

3. Art. I punctul 12 din proiect va avea următorul cuprins:

„12. La articolul 90:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În perioada electorală a alegerilor generale sunt difuzate doar mesajele de interes public privind organizarea și desfășurarea alegerilor aprobate de Comisia Electorală Centrală.”;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

”(12) În perioada electorală, procedurile de organizare și desfășurare a sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor și a exit-pollurilor sunt stabilite prin regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală.

Pot fi realizate și date publicității doar sondajele de opinii autorizate. Realizarea, difuzarea și reflectarea rezultatelor sondajelor de opinii neautorizate se sancționează conform legislației.”;

Argumentare: Această modificare vine să delimiteze, clar, competențele Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală, în corespundere cu obiectul de reglementare a Codului electoral nr. 325/2022. Acest obiect reiese, în corespundere cu art. 43 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, din preambulul Codului în cauză, care dispune expres: „Prezentul cod stabilește modul de organizare și desfășurare a alegerilor pentru Parlament, pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, pentru autoritățile administrației publice locale, a alegerilor regionale, precum și modul de organizare și desfășurare a referendumurilor.” în coroborare cu art. 18 din Codul electoral nr. 325/2022. Cu alte cuvinte, ar reprezenta o încălcare a competenței din partea Comisiei Electorale Centrale să se expună asupra mesajelor de interese publice care vizează alte subiecte decât organizarea și desfășurarea alegerilor.

4. După punctul 9 din proiect se introduce punctul 10, cu renumerotarea corespunzătoare a următoarelor puncte, cu următorul cuprins:
„10. La articolul 70 alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Se interzice candidaților să utilizeze resursele administrative în scop de agitație electorală, inclusiv prin lansarea sau participarea la lansarea proiectelor de infrastructură sau a achizițiilor efectuate din bugetul public național, utilizarea echipamentelor, a mijloacelor și a bunurilor publice în perioada campania electorală. Autoritățile/instituțiile publice și cele asimilate acestora nu pot transmite/acorda concurenților electorali bunuri publice sau alte favoruri decât pe bază de contract, în condiții de egalitate pentru toți concurenții electorali.”

Argumentare: Propunerea în cauză reflectă conceptul reflectat în Liniile directe comune privind prevenirea și combaterea utilizării abuzive a resurselor administrative în cursul proceselor electorale, elaborate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept. Astfel, se clarifică că este pasibilă răspunderii doar utilizarea resursei administrative în scop de agitație electorală în campania electorală. Această propunere vine, în special, în contextul în care s-a demonstrat că prevederea în vigoare nu este utilizabilă, ori în campania electorală pentru alegerile locale generale din 2023 s-au constatat cazuri de folosire de către debutanți-candidați a resursei administrative prin frecventarea ședințelor Parlamentului, utilizarea automobilelor de lucru, etc. (cu alte

cuvinte- utilizarea resursei administrative) atât în campania electorală, cât și în perioada electorală, iar sancțiuni pentru comportamentul deviant în cauză- nu au urmat. Respectiv, pentru a nu permite aplicarea proporțională a acestei prevederi- se impune modificarea acesteia în corespundere cu textul prezentat.

5. Art. I punctul 13 din proiect se exclude, cu renumerotarea corespunzătoare, a următoarelor puncte.

Argumentare: Prevedea în cauză trebuie să fie exclusă deoarece este una absolut ambiguă și poate crea o multitudine de situații de aplicare abuzivă a anulării înregistrării candidatului sau concurentului electoral. Astfel, art. 68 prevede o multitudine de norme și procese care trebuie să fie întreprinse în procesul de înregistrare a candidatului/concurentului electoral, multe din aceste procese fiind întreprinse de organele electorale, iar ca și consecință- norma propusă ar putea aduce la sancționarea concurentului electoral din cauza greșelilor sau abuzurilor comise de către terți (ex. organele electorale) în procesul de înregistrare a candidatului/concurentului electoral. Mai mult ca atât, norma în cauză ar putea aduce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice și puterii lucrului judecat (ex. odată ce organul electoral a înregistrat candidatul, iar actul nu a fost contestat în corespundere cu procedura, prevederea propusă în proiect ar permite anularea înregistrării acestuia contrar principiilor invocate).

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Gaik Vartanean

